

Warszawa, dnia 16 grudnia 2015 r.

RZĄDOWE CENTRUM LEGISLACJI
WICEPREZES
Robert Brochocki

RCL.DPS.550.9/2015
Dot.: DSR-II-021.4.1.2015.KC

Pani

Elżbieta Rafalska

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

W odpowiedzi na pismo z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie *projektu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci*, Rządowe Centrum Legislacji uprzejmie informuje, że zgłasza następujące uwagi do tego projektu:

1. Z art. 5 ust. 1, 3 i 4 projektu ustawy wynika, że świadczenie wychowawcze będzie przysługiwać na drugie i kolejne dziecko, bez względu na dochód osiągniany przez rodzinę, natomiast na pierwsze dziecko – w przypadku spełnienia kryterium dochodowego. Przez pojęcie „pierwsze dziecko” należy rozumieć, według art. 2 pkt 14 projektu, najstarsze dziecko w rodzinie do ukończenia 18. roku życia. Przyjmując za uzasadnieniem projektu (str. 7 i 8), że w tej definicji chodzi również o rodziny z jednym dzieckiem, proponuje się doprecyzowanie tego przepisu przez wyraźne wskazanie, że pierwsze dziecko oznacza jedynę lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia. Pozostawienie bowiem jedynie wyrażenia „najstarsze” może prowadzić do interpretacji, że chodzi o rodziny z co najmniej dwojgiem dzieci, co spowodowałoby wykluczenie rodzin z jednym dzieckiem z kręgu beneficjentów projektowanej ustawy, nawet jeżeli spełniają kryterium dochodowe.
2. W systemie prawa utrwalona jest zasada przedstawiania Sejmowi sprawozdań i informacji z realizacji ustaw przez Radę Ministrów, tak jak w przywołanych na str. 18 uzasadnienia projektu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1457, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, z późn. zm.). W związku z art. 3 i art. 46 projektu ustawy proponuje się zatem, aby to Rada Ministrów, a nie minister właściwy do spraw rodziny, składała corocznie Sejmowi i Senatowi, w terminie do dnia 30 września, sprawozdanie z realizacji projektowanej ustawy. Zaproponowane unormowanie nie wyklucza zarazem, aby organem upoważnionym do reprezentowania Rządu w tym zakresie był minister właściwy do spraw rodziny.

3. Zgodnie z projektowanym art. 8 organ właściwy przekazuje należne osobie uprawnionej świadczenie wychowawcze w całości lub w części w formie rzeczowej, w przypadku marnotrawienia wypłacanego świadczenia wychowawczego lub wydatkowania go niezgodnie z przeznaczeniem. Z uwagi na brak w projekcie odpowiednich przepisów wątpliwości budzi, jaki będzie sposób i tryb postępowania organu właściwego w kwestii określenia rzeczy, które zostaną przekazane zamiast świadczenia wychowawczego w formie pieniężnej (tzn. kto i w jakiej formie będzie decydował, jakie rzeczy są potrzebne osobie uprawnionej w związku z wychowywaniem dziecka).
4. Analogicznie jak w przypadku uwag zgłaszanych przez Rządowe Centrum Legislacji do projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw pismem z dnia 31 lipca 2014 r., znak: RCL.DPS.50-68/14 (ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. poz. 1359), należy zauważyć, że w projektowanym art. 13 ust. 7 pkt 3 określa się katalog zaświadczeń lub oświadczeń oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego – który powinien mieć charakter zamknięty. Regulacja dopuszczająca możliwość żądania innych dokumentów potwierdzających spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia wychowawczego stwarza organowi administracji publicznej zbyt dużą swobodę decyzyjną, a po stronie wnioskujących o to świadczenie – niepewność co do treści ich obowiązku dostarczenia załączników do wniosku o świadczenie. Wymaga zatem przeanalizowania konieczności ewentualnego uzupełnienia katalogu zaświadczeń i oświadczeń oraz dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, biorąc pod uwagę określone w projektowanej ustawie kryteria przyznawania świadczenia wychowawczego.
5. Zgodnie z art. 29 ust. 1 projektu ustawy organ właściwy oraz samorząd województwa realizują zadania z zakresu świadczenia wychowawczego jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Jednocześnie w projektowanym art. 29 ust. 4 jest określona wysokość kosztów obsługi świadczenia wychowawczego w przypadku organu właściwego z pominięciem samorządu województwa. Wymaga zatem wyjaśnienia potrzeba określenia takich kosztów w przypadku samorządu województwa w związku z wydawaniem decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych przez marszałka województwa.

Robert Brochocki
Wiceprezes
Rządowego Centrum Legislacji

/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
kwalifikowanego certyfikatu/